

lemmel voltak rá, hogy az elmélet és a gyakorlat kiegészítse egymást. Felüldülve gazdagodunk a magyar teológiai írók sokrétű munkáján, amely az utolsó évtizedek túlzásait elkerülve az olvasóval meglátatja Isten Fiának arcvonásait.

Örvendetes, hogy a kiadó Szent István Társulat ismételtelen módot ad a teológia mai magyar művelőinek arra, hogy nyilvánosságra hozzák egy-egy rövid írásukat. De az Alföldi Nyomda (Debrecen) tetszetős, könnyen olvasható munkája is elismerést érdemel. Várjuk a következő teológiai Évkönyvet!

Gianone Egon

Pázmány Péter művei. Szépirodalmi, Budapest 1983, „Magyar Remekírók” sorozat, 1183 o. **Tarnóc Márton** válogatása, szöveggondozása és jegyzetei.

Az év elején megjelent Pázmány-antológia az újabb magyarországi könyvkiadás egyik jelentős állomása. Régen vártunk erre a kötetre. Senki sem vonhatja kétségbe, hogy Pázmány teremtette meg a magyar irodalmi nyelvet; Kosztolányi ismert szavai szerint „ő a magyar próza atyja és törvényhozója”. Szerencsére az utóbbi két évtizedben szép eredményeket mutat fel a Pázmány-kutatás: lassan-lassan kezdi meghozni gyümölcsseit „Pázmány ébresztése” (lásd: Vigilia, 1983. július; különösen Bitskey István tanulmánya: „Egy modern Pázmány-kép elé”). Öry Miklós, Klaniczay Tibor, Rónay György, majd Bitskey István, Benda Kálmán, Borsa Gedeon, Hargittay Emil, Holl Béla, Kolozsvári-Grandpierre Emil, Tarnóc Márton és mások kutatásai, szövegkiadványai után egyre hitelesebb képet alkothat a mai magyar olvasó a katolikus megújulás XVII. századi vezéralakjának politikai-vallási, egyházi szerepéről, illetve — ha erre egyáltalán szükség volt — irodalmi jelentőségéről. Tarnóc Márton szép válogatása is ezt segíti elő, hiszen Pázmány Összes Munkái magyar sorozatának kötetei, amelyeket a századforduló táján jelentettek meg, ma már alig hozzáférhetők a nagyközönség számára. Tarnóc Márton az utószóban bemutatja Pázmány művét és újabb értékeléseit: ez a rövid ismertetés is elég ahhoz, hogy az átlagolvasó elhelyezhesse a korban és a magyar kultúrtörténetben ezt a páratlan életművet. Terjedelem szempontjából ez az antológia minden korábbi szövegválogatást felülmúl. A szerkesztő, előnyös helyzetét kihasználva, arra törekedett — mint maga írja (1061—1062 o.) — „hogy mind a polemikus, mind a kegyességi részekből, de különösen a prédikációkból olyan nagy, összefüggő részeket” vegyen be a kötetbe, „amelyek együtt az egész pázmányi életmű sokszínűségét, nyelvi-esztétikai értékeit hitelesen, a mai olvasó számára is élvezetes formában reprezentálhatják”. A szöveget a Magyar Remekírók sorozat gyakorlata szerint gondozta; többek között megőrizta a maitól eltérő, de Pázmány stílusára jellemző hangalakokat és ékezeteket. A prédikációk kivételével közli a latin hivatkozásokat a főszövegben, a fordítást és a magyarázatokat pedig a jegyzetekben. Jegyezzük meg: a jegyzetek általában kielégítőek, csak néha a teológiai fogalmak magyarázata pontatlan (pl. az 1075. oldalon a Szentháromságra vonatkozó latin terminológia értelmezése). Az antológia sikere is bizonyítja, hogy nagy-nagy úrtölt be ez a szép Pázmány-válogatás.

Szabó F.

Pázmány Péter. Válogatás műveiből. Válogatta: **Öry Miklós, Szabó Ferenc és Vass Péter.** Szent István Társulat, Budapest 1983. I. k. 401., II. k. 378., III. k. 383 o.

Röviddel Tarnóc Márton fent ismertetett kitünő válogatása után jelent meg impozáns kiállításban a Szent István Társulat kiadványa, újabb örvendetes jeleként a hazai Pázmány-renezánszának. Sajnos a három szerkesztő közül csak egy érte meg a kötet megjelenését. P. Örynek — Szabó Ferencsel együttműködve — az I. kötethez írt alapos bevezető volt utolsó nagyobb munkája. Ebben a 74 oldalas életrajzban és méltatásban olyan ember szól, aki egy életen át tanulmányozta Pázmányt, tehát kevés szóval is sokat tud mondani, és amit közöl, csupa lényeg. Értékesek és érdekesek a hozzá-